

ТЕХНОЛОГІЇ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

DOI 10.31891/2307-5732-2019-277-5-34-39
УДК 687.05

А.Л. СЛАВІНСЬКА
Хмельницький національний університет

**ПІВСТОЛІТТЯ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КАФЕДРИ
ТЕХНОЛОГІЇ І КОНСТРУЮВАННЯ ШВЕЙНИХ ВИРОБІВ
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Наведені пам'ятні дати історії кафедри технології і конструювання швейних виробів. Представлені складові конкурентоздатності освітніх технологій кафедри на основі єдності теорії і практики в організації навчального процесу.

Ключові слова: університет, кафедра, навчальний процес, інноваційні технології, спеціальність 182, лабораторія, студент, професорсько-викладацький склад.

A.L. SLAVINSKA
Khmelnytskyi National University

**HALF A CENTURY OF EDUCATIONAL AND SCIENTIFIC ACTIVITY OF THE DEPARTMENT OF
TECHNOLOGY AND DESIGN OF GARMENTS IN KHMELNYTSKYI NATIONAL UNIVERSITY**

The chronology of memorable dates and events of educational and scientific activity of the department of technology and design of garments was developed. High quality of the educational process in accordance with the requirements of the garment industry is confirmed. The qualitative level of the faculty members and the development of the material and technical base for the 50 years of the department's history are analysed. The directions of application of alternative training technologies based on the introduction of Internet resources and automated design systems are shown. Modern methodological support of educational activity has been created. The introduction of innovative equipment in technological laboratories to provide a high level of practical training is shown. Publication activity of faculty members as well as their participation in conferences is presented. The department's compliance with the educational programs of the specialty 182 - Light industry technologies by educational levels of bachelor's and master's degrees is confirmed. The effectiveness of training of educational specialists through postgraduate and doctoral studies is confirmed. Students' creative potential is embodied through the recognition of their clothing collections at various clothing design contests.

Key words: university, department, educational process, innovative technologies, specialty 182, laboratory, student, teaching staff.

Хмельницький національний університет визнаний в Україні і світі вищий навчальний заклад IV рівня акредитації, який вже 57 років активно розширює горизонти вітчизняної науки і освіти, впроваджує інноваційні розробки у виробництво [1]. Основною метою науково-освітньої діяльності університету є забезпечення якісної підготовки фахівців для потреб народного господарства, наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації. Протягом 50 років всі ці види діяльності успішно виконуються на кафедрі технології і конструювання швейних виробів, про що свідчить хронологія історичних дат (табл. 1).

Таблиця 1

Хронологія історії кафедри технології і конструювання швейних виробів [2]

Пам'ятні дати	Подія	Очільник підрозділу	Штатні одиниці	Матеріально-технічна база
1	2	3	4	5
1968-1969 н. р.	Започаткування підготовка інженерних кадрів	Асистент Дубач В.С.	2	2-й корпус, швейна лабораторія
Лютий 1969 р.	Початок занять зі спецдисциплін	Асистент Дубач В.С.	2	2-й корпус
1 вересня 1969 р.	Організаційні заходи формування кафедри	ст. викладач Дубач В.С.	5	2-й корпус
11 вересня 1969 р.	Утворення кафедри технології виробничих процесів побутового обслуговування, наказ № 285 від 11.09.1969 р.	ст. викладач Дубач В.С.	5	Оснащення кафедри технологічним та лабораторним обладнанням
1 вересня 1970 р.	Розташування площ кафедри у III навчальному корпусі	к.т.н., доц. Базюк Г.П.	8	3-й корпус, 3-4 поверх
Квітень 1972 р.	Перша науково-теоретична конференція з проблем побутового обслуговування	к.т.н., доц. Базюк Г.П.	15	3-й корпус, 3-4 поверх

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5
1 червня 1973 р.	Розподіл існуючої кафедри на „Кафедру технології і конструювання швейних виробів” та „Кафедру техно-логії та конструювання виробів із шкіри”, наказ № 130 від 01.06.1973 р.	к.т.н., доц. Базюк Г.П.	13	3-й корпус, 4 поверх
Червень 1973 р.	Перший випуск. Впровадження заочної форми навчання. Освоєння площ будинку побуту, реконструкція лабораторних приміщень та технічне переоснащення кафедри	к.т.н., доц. Базюк Г.П.	13	3-й корпус, 4 поверх
Вересень 1975 р.	Впровадження заочної форми навчання	к.т.н., доц. Шаршов В.С.	14	3-й корпус, 4 поверх
1976–1982 н.р.	Освоєння площ будинку побуту	к.т.н., доц. Шаршов В.С., к.т.н., доц. Алексієнко А.І.	14	Реконструкція приміщень 4 і 5 поверхів будинку побуту
1985–1987 р.р.	Максимальна кількість випускників (250 осіб). Відкриття спеціалізації „Конструювання швейних виробів із текстильних матеріалів”	к.т.н., доц. Базюк Г.П., к.т.н., доц. Славінська А.Л.	20	Будинок побуту, 4 і 5 поверхи
1992 р.	Створення СБМ (Студентського будинку моделей)	к.т.н., доц. Базюк Г.П., к.т.н., доц. Баннова І.М.	5	Будинок побуту, ауд. 407
1994 р.	Початок підготовки бакалаврів	к.т.н., доц. Кустова О.Г.	20	Будинок побуту, 4 і 5 поверхи
1995 р.	Відкриття аспірантури за науковими спеціальностями кафедри	к.т.н., доц. Славінська А.Л.	16	Будинок побуту, 4 і 5 поверхи
Жовтень 1995 р.	Створення науково-виробничого центру „Інновація”	к.т.н., доц. Ярощук О.В.	4	2-а експериментальна база
1998 р.	Відкриття докторантури	д.т.н., проф. Скрипник В.М., д.т.н., проф. Мичко А.А.	1	Будинок побуту, ауд. 403
1999 р.	Випуск бакалаврів	к.т.н., доц. Славінська А.Л.	25	Будинок побуту, 4 і 5 поверхи
Червень 2000 р.	Перший випуск магістрів на кафедрі	к.т.н., доц. Славінська А.Л.	6	Будинок побуту, 4 і 5 поверхи
Вересень 2000 р.	Поновлення спеціалізацій кафедри	к.т.н., доц. Славінська А.Л.	25	Будинок побуту, 4 і 5 поверхи
Вересень 2001 р.	Відкриття спеціальності «Дизайн»	к.т.н., доц. Славінська А.Л.	5	Будинок побуту, ауд. 513
Червень 2004 р.	Захист докторської дисертації	д.т.н., проф. Славінська А.Л.	1	КНУТД, м. Київ
Вересень 2005 р.	Відділення кафедри „Дизайн”	к.т.н., доц. Баннова І.М.	5	2-й корпус
2005 р.	Перший випуск студентів дистанційної форми навчання	д.т.н., проф. Славінська А.Л.	28	Будинок побуту, 4 і 5 поверхи

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5
Грудень 2005 р.	Початок захистів кандидатських дисертацій в спецраді	д.т.н., проф. Славінська А.Л., к.т.н., доц. Кущевський М.О.	3	3-й корпус, Зала засідань
Жовтень 2009 р.	40-річний ювілей кафедри	к.т.н., доц. Кущевський М.О.	28	Будинок побуту, ауд. 403
Грудень 2014 р.	Відкриття докторантури	д.т.н., проф. Славінська А.Л.	2	Будинок побуту, ауд. 401, 415
Квітень 2018 р.	Відкриття лабораторії Технології і моди	д.т.н., проф. Славінська А.Л., к.т.н., доц. Засорнова І.О.	18	Будинок побуту, Оснащення ауд. 412 обладнанням фірми «JACK»
Жовтень 2018 р.	Захист докторської дисертації	д.т.н., проф. Славінська А.Л., к.т.н., доц. Захаркевич О.В.	1	ХНТУ, м. Херсон

Динаміка зміни якості науково-викладацького складу в п'ятирічних періодах діяльності кафедри наведена на рис. 1.

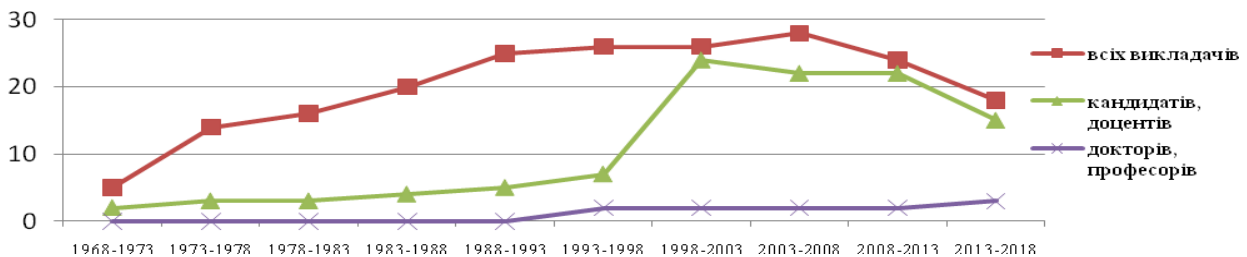

Рис. 1. Динаміка розвитку якісного складу кафедри ТКШВ

Галузь швейної промисловості сьогодні визнана гостро дефіцитною. Підвищення якості професійної підготовки фахівців, підтримка у розвитку власної підприємницької діяльності випускників, самостійного, ініціативного, захищеного та мобільного виробника на ринку праці – ось ті завдання, що стоять сьогодні перед освітянами.

Для підготовки висококваліфікованих спеціалістів, у навчальному процесі використовуються такі складові: технології впровадження інтернет-ресурсів та автоматизованих систем проектування; біо- та фотометричні технології дослідження параметрів людського тіла, 3D-технології побудови манекену та віртуальної візуалізації нових моделей одягу на стадії їх ескізної та композиційної проробки; інформаційна підтримка процесів життєвого циклу товарів; прогнозування та забезпечення необхідного рівня конкурентоздатності швейних виробів; сучасне високоякісне автоматизоване швейне обладнання та інше технічне забезпечення; впровадження новітніх технологій обробки та виготовлення деталей одягу та швейних виробів різного призначення. Навчання спрямоване на прогнозування розвитку конкретних інновацій в галузі швейного виробництва, матеріалів та технологій, знання про які є необхідними для високо конкурентних фахівців на європейському ринку праці.

У навчальному процесі широко застосовуються сучасні комп'ютерні техніка та технології. Для побудови креслеників деталей одягу, створення художніх та технічних ескізів, обробки різнопланових зображень і фото використовується такі програми комп'ютерної графіки, як AutoCad, The GIMP, Inkscape та багато інших. Окрім здобуття практичних професійних навиків, студенти навчаються роботі у спеціалізованих автоматизованих програмах: САПР "Julivi" фірми САПРЛЕГПРОМ (м. Луганськ) та САПР "Грація" (м. Харків) [3].

Свої найсмівливіші творчі ідеї та задуми студенти можуть реалізувати за допомогою тривимірної комп'ютерної графіки, навчаючись роботі у програмі CLO 3D САПР "Julivi", що дозволяє працювати із віртуальним 3D-манекеном, візуально "одягати" його та візуалізувати зовнішній вигляд моделі одягу ще на етапі його ескізної проробки (рис. 2).

Рис. 2. Приклади студентських робіт зі створення ескізів моделей із застосуванням програм комп'ютерної графіки та CLO 3D

З 2018 р. кафедра ТКШВ розпочала плідну співпрацю з компанією “SOFTORG”, яка є лідером в Україні з постачання швейного обладнання “JUKI” та “JACK”. Завдяки компанії за досить короткий час значно зміцнилась матеріально-технічна база кафедри. Швейні лабораторії регулярно оснащуються інноваційним обладнанням. За сприяння директора “SOFTORG” Олександра Зверева на базі кафедри відкрито навчально-наукову лабораторію “Технологій і моди”, у якій представлено вісім новітніх спеціалізованих швейних машин фірми “JACK” (рис. 3).

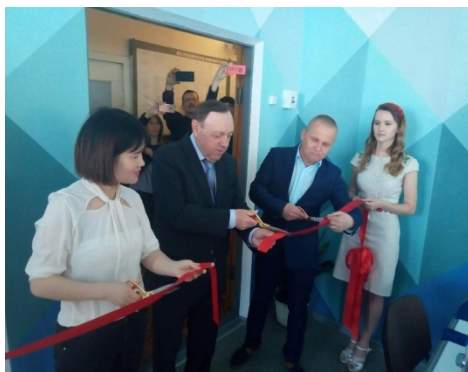

Рис. 3. Урочисте відкриття навчально-наукової лабораторії “Технологій і моди”

За досить короткий час для студентів та майбутніх абітурієнтів в стінах лабораторії проведено чимало заходів, майстер-класів для ознайомлення з можливостями роботи на новітньому швейному обладнанні (рис. 4).

Рис. 4. Майстер-класи на тему: «Сучасне швейне обладнання фірми «JACK»

За результатами конструкторсько-технологічної практики з виготовленням зразка рішенням кваліфікаційної комісії студентам присуджуються 3-4 тарифно-кваліфікаційні розряди з робітничої професії за фахом.

Студенти, що навчаються на кафедрі ТКШВ, також мають можливість ознайомитися з новітніми та альтернативними технологіями у напрямку проектування одягу. Наприклад, нещодавно придбано принтер та прес для виконання сублимаційного друку, що дозволяє студентам розробляти і друкувати модні принти, створювати ексклюзивні дизайнерські вироби та колекції одягу.

В даний час на кафедрі працюють 18 викладачів, серед яких три професора, 15 доцентів, 5 працівників допоміжного персоналу, 2 інженера.

За останні роки викладачами кафедри видано сто найменувань посібників, лабораторних практикумів, методичних вказівок до виконання лабораторних, практичних, курсових проектів та магістерських робіт. Кафедра Технології та конструювання швейних виробів проводить підготовку фахівців за спеціальністю 182 – «Технології легкої промисловості» (очна, заочна та дистанційна форми навчання), за чотири освітніми рівнями: бакалавр, магістр, доктор філософії, доктор наук.

Під керівництвом д-ра техн. наук, професора Славінської А.Л. на кафедрі працює наукова школа за тематичним напрямком «Теоретичні основи і методичне забезпечення модульного проектування конкурентоздатного одягу» [4]. Науковцями школи захищено 2 докторські та 11 кандидатських дисертацій, видано 3 монографії, 11 навчальних посібників, 8 патентів, опубліковано понад 300 наукових праць.

Викладачі, аспіранти кафедри підтримують творчі та наукові зв'язки з Київським національним університетом технологій та дизайну, Херсонським національним технічним університетом, Українською інженерно-педагогічною академією, Мукачівським державним університетом.

Нещодавно були налагоджені й міжнародні зв'язки зі спорідненими закладами вищої освіти: Казанським національним дослідницьким технологічним університетом; Kafrelsheikh University (Egypt), Вітебською філією Установи освіти Федерації профспілок Білорусі Міжнародним університетом «МІТСВ».

В період з 2006 по 2019 рік на кафедрі виконувалися 5 держбюджетних науково-дослідних робіт, що фінансувалися Міністерством освіти і науки України.

Співробітники кафедри підтверджують свій науковий та творчий потенціал наявністю патентів та авторських свідоцтв, серед яких є промислові зразки швейних виробів, нові методи, технології та комп'ютерні програми.

Крім того, на кафедрі постійно проводяться розширені наукові семінари з заслуховування кандидатських (докторських) дисертацій, виконаних у стінах рідного університету та інших закладах вищої освіти країни.

У 2005–2017 роках в університеті за профілем кафедри працювала спеціалізована вчена рада К 70.052.03. з захисту кандидатських дисертацій за спеціальністю 05.18.19 – технологія текстильних матеріалів, швейних і трикотажних виробів. До ради входили троє представників кафедри: д-р техн. наук, професор Славінська А.Л., канд. техн. наук, професор Кушевський М.О., канд. техн. наук, доцент Домбровська О.М. За цей час у ній захистили свої кандидатські дисертації десять членів сьогоденного складу професорсько-викладацького складу кафедри: Дітковська О.А., Захаркевич О.В., Кошевка Ю.В., Лушевська О.М., Привала В.О., Сиротенко О.П., Швець Г.С., Буханцова Л.В., Засорнова І.О., Вовк Ю.В.

Викладачі кафедри здійснюють також опонування кандидатських дисертацій.

Завідувач кафедри ТКШВ д-р техн. наук, професор Славінська А.Л. є членом редколегій Вісника Хмельницького національного університету, Вісника Київського національного університету технологій та дизайну, а також журналу «Легка промисловість», які входять до переліку наукових фахових видань України.

Починаючи з 2013 року на базі кафедри успішно проводилась щорічна Всеукраїнська науково-практична Інтернет-конференція молодих вчених та студентів «Ресурсозберігаючі технології легкої, текстильної і харчової промисловості», яка з 2018 року набула статусу міжнародної на базі кафедри технології та конструювання швейних виробів Хмельницького національного університету.

В конференції приймають участь представники з 21 навчального закладу, серед яких 19 навчальних закладів України. Окрім того, в конференції приймають участь іноземні вчені з навчальних закладів, з якими підтримуються постійні творчі та наукові зв'язки.

Професорсько-викладацький склад постійно підвищує свій науковий та педагогічний рівень шляхом стажування, у тому числі міжнародного. Делегація Хмельницького національного університету у складі викладачів кафедри технології та конструювання швейних виробів доцентів Дітковської О.А., Засорнової І. О., Захаркевич О.В., Кулешової С.Г. та Кошевка Ю.В. протягом 2–11 червня 2017 р. проходили стажування у Технічному університеті Варна (Болгарія) (рис. 5).

Рис. 5. Делегація ХНУ з організаторами конференції

Тематика стажування «Сучасні тенденції вищої освіти у країнах Європейського союзу. Досвід Технічного Університету Варни» ("Contemporary Tendencies of Higher Education in European Union Countries Experience of Technical University of Varna") передбачала 120 академічних годин аудиторної та самостійної

роботи (в обсязі 4 кредити).

Крім того, під час стажування викладачі прийняли участь у XIII міжнародній конференції «STRATEGY OF QUALITY IN INDUSTRY AND EDUCATION» (5–8 червня 2017 р).

Делегація Хмельницького національного університету у складі викладачів кафедри технології та конструювання швейних виробів доцентів Захаркевич О.В. та Кошевка Ю.В. протягом 27-28 жовтня 2017 р. взяли участь у роботі освітньої програми в рамках LVIV FASHION WEEK SS 2018.

Доценти кафедри технології та конструювання швейних виробів Хмельницького національного університету Захаркевич О. В. та Кошевка Ю. В. відвідали 35 Міжнародний фестиваль моди Kyiv Fashion, що проходив 5–7 вересня 2018 р. у м. Київ. Kyiv Fashion – найбільший міжнародний виставковий проект, який має багаторічну успішну історію та зберігає кращі виставкові традиції. Цей захід є найбільш авторитетним форумом у сфері модної індустрії України.

За останні десять років щорічно представляються роботи на вузівські та всеукраїнські конкурси наукових і творчих робіт, значна кількість з них отримує призові місця.

Щорічно студенти кафедри приймають участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді зі спеціальності та отримують дипломи переможців.

На базі кафедри функціонує студентське конструкторське бюро факультету технологій і дизайну. Осередок основного складу студентського конструкторського бюро факультету технологій і дизайну складають саме студенти кафедри технології та конструювання швейних виробів. Керівництво роботою бюро здійснює доктор техн. наук, професор Захаркевич О.В.

Особлива увага на кафедрі ТКШВ приділяється підготовці магістрів, адже, як свідчить світовий досвід, саме цей вид підготовки є квінтесенцією системи вищої освіти, основою науково-технічного прогресу країни в цілому. Актуальність магістерської підготовки обумовлена стрімким розвитком ринкових відносин в Україні, поглибленням прогресивних реформ в усіх галузях народного господарства, які неможливі без наявності висококваліфікованих фахівців.

Саме тому, вже двадцять сім років у Хмельницькому національному університеті діє великий творчий колектив – Студентський будинок моделей (СБМ).

Творчі студенти постійними учасниками та призерами міжнародних конкурсів дизайнерів одягу, таких як «Адмиралтейская игла» (м. Санкт-Петербург, Росія), «Подіум» (м. П'ятигорськ, Росія), «Русский силуэт» (м. Москва, Росія), «Ассамблея моды» (м. Москва, Росія), «Автограф» в рамках 25 Міжнародного фестивалю моди Kyiv Fashion (м. Київ), «Печерські каштани», «Міжнародні премії SMIRNOFF в галузі моди» і «Сезони моди. – Погляд у майбутнє» (м. Київ), «Времена года» (м. Одеса), «Леополіс» (м. Львів), «Паром» (м. Харків), міжнародних форумах з дизайну та в інших конкурсах та фестивалях моди, що проходять у Києві, Харкові, Херсоні, Дніпрі, Мукачеві, а також у Всеукраїнському конкурсі молодих дизайнерів одягу «Барви Поділля», який проходить у стінах нашого університету.

Отже, плідна багаторічна робота колективу кафедри у напрямку постійного оновлення навчального матеріалу, впровадження інноваційних технологій, комп'ютеризації та сучасної техніки спрямована на розвиток творчих ідей, бажань і поглядів наших студентів, їх професійного розкриття і росту, формування амбіційних, творчих, перспективних та креативних спеціалістів майбутнього в індустрії моди і дизайну одягу.

Література

1. Інноваційно-інформаційні наукові розробки : зб. наук.-метод. праць / за заг. ред. М.Є. Скиби, С.Г. Костогриза. – Хмельницький : ХНУ, 2012. – С. 3–15.
2. Літопис кафедри технології та конструювання швейних виробів (1969–2009) – 40 річниця створення кафедри. – Хмельницький : ХНУ, 2009. – 80 с.
3. Гаврилюк П. Кафедра індустрії моди / П. Гаврилюк // Університет : газета Хмельницького національного університету. – Хмельницький : ХНУ, 2014. – № 2 (103). – С. 8.
4. Кафедра технології та конструювання швейних виробів // Університет : газета Хмельницького національного університету. – Хмельницький : ХНУ, 2019. – № 1 (116). – 27 с.

References

1. Innovatsiino-informatsiini naukovi rozrobky : zb. nauk.-metod. prats / za zah. red. M.Ie. Skyby, S.H. Kostohryza. – Khmelnytskyi : KhNU, 2012. – S. 3–15.
2. Litopys kafedry tekhnolohii ta konstruiuvannia shveinykh vyrobiv (1969–2009) – 40 richnytsia stvorennia kafedry. – Khmelnytskyi : KhNU, 2009. – 80 s.
3. Havryliuk P. Kafedra industrii mody / P. Havryliuk // Universytet : hazeta Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. – Khmelnytskyi : KhNU, 2014. – № 2 (103). – S. 8.
4. Kafedra tekhnolohii ta konstruiuvannia shveinykh vyrobiv // Universytet : hazeta Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. – Khmelnytskyi : KhNU, 2019. – № 1 (116). – 27 s.

Рецензія/Peer review : 26.05.2019 р. Надрукована/Printed : 23.07.2019 р.
Стаття рецензована редакційною колегією